

27.04.2023

8-А,В клас

Геометрія

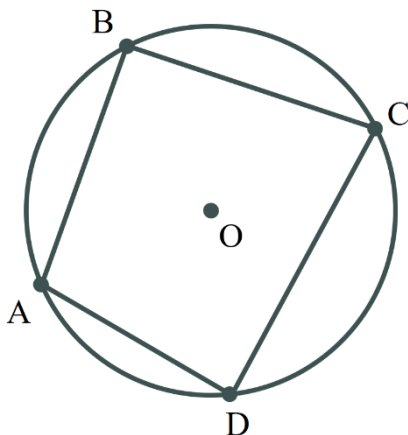
Тема: Вписані та описані чотирикутники (повторення).

Мета:

- *Навчальна:* повторити означення кола, описаного навколо чотирикутника та чотирикутника, вписаного у коло; засвоїти властивість та ознаку вписаного у коло чотирикутника; засвоїти наслідки з теорем про вписаний у коло чотирикутник;
- *Розвиваюча:* розвивати пам'ять, логічне мислення, самостійність, використовувати нові означення до розв'язування задач
- *Виховна:* виховувати наполегливість, вміння грамотно висловлювати свої думки, виховувати вміння об'єктивно оцінювати здібності.

Хід уроку

• Вписані чотирикутники

Чотирикутник називається вписаним у коло, якщо всі його вершини лежать на цьому колі.

Коло називається описаним навколо чотирикутника, якщо воно проходить через усі його вершини.

Теорема (властивість вписаного чотирикутника)

Сума протилежних кутів вписаного чотирикутника дорівнює 180° .

Теорема (ознака вписаного чотирикутника)

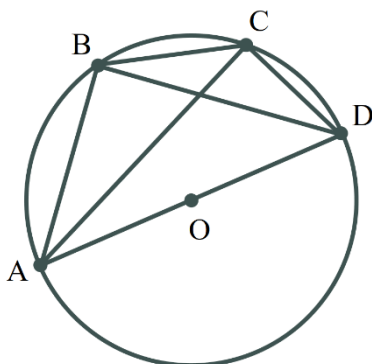
Якщо сума протилежних кутів чотирикутника дорівнює 180° , то навколо нього можна описати коло.

Чотирикутник вписаний в коло тоді й тільки тоді, коли сума двох його протилежних кутів дорівнює 180°

Розв'язування задач

Задача №1

Чотирикутник $ABCD$ вписаний у коло, центр якого лежить на стороні AD .
Знайдіть кути чотирикутника, якщо $\angle ACB = 20^\circ$, $\angle DBC = 10^\circ$

Дано:

$ABCD$ – вписаний у коло чотирикутник

т. O – центр кола

$AO = OD$

$\angle ACB = 20^\circ$

$\angle DBC = 10^\circ$

Знайти:

$\angle DAB - ?$

$\angle ABC - ?$

$\angle BCD - ?$

$\angle CDA - ?$

Розв'язок:

$\angle ACD = \angle ABD = 90^\circ$ (спираються на діаметр кола)

$\angle BCD = \angle ACB + \angle ACD = 20^\circ + 90^\circ = 110^\circ$

$\angle ABC = \angle DBC + \angle ABD = 10^\circ + 90^\circ = 100^\circ$

$\angle DAB + \angle BCD = 180^\circ$ (властивість вписаного чотирикутника)

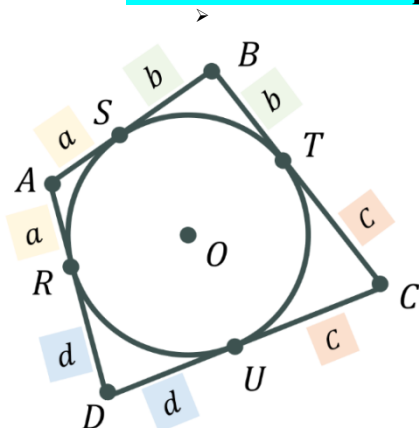
$\angle CDA + \angle ABC = 180^\circ$ (властивість вписаного чотирикутника)

$\angle DAB = 180^\circ - \angle BCD = 180^\circ - 110^\circ = 70^\circ$

$\angle CDA = 180^\circ - \angle ABC = 180^\circ - 100^\circ = 80^\circ$

Відповідь: $110^\circ, 100^\circ, 70^\circ, 80^\circ$

• Описані чотирикутники

Чотирикутник називається описаним навколо кола, якщо всі його сторони дотикаються до цього кола

Коло називається вписаним у чотирикутник, якщо воно дотикається до всіх його сторін

Терема (властивість описаного чотирикутника)

В описаному чотирикутнику суми протилежних сторін рівні

Теорема (ознака описаного чотирикутника)

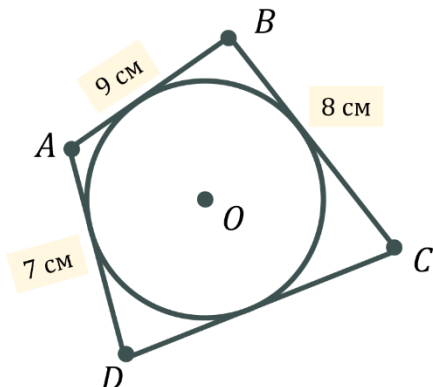
Якщо в опуклому чотирикутнику суми протилежних сторін рівні, то в нього можна вписати коло.

Опуклий чотирикутник описаний навколо кола тоді й тільки тоді, коли сума двох його протилежних сторін дорівнює сумі двох інших сторін.

Розв'язування задач

Задача №2

Знайдіть периметр:

а) Описаного чотирикутника, три послідовні сторони якого дорівнюють 7 см, 9 см і 8 см.

Дано:

$ABCD$ – описаний чотирикутник

$AD = 7$ см

$AB = 9$ см

$BC = 8$ см

Знайти:

$P_{ABCD} - ?$

Розв'язок:

$AB + DC = AD + BC$ (властивість описаного чотирикутника)

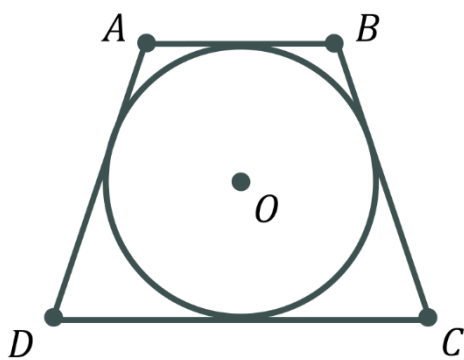
$9 + DC = 7 + 8$

$DC = 6$ см

$P_{ABCD} = AB + BC + CD + AD = 9 + 8 + 6 + 7 = 30$ см

Відповідь: $P_{ABCD} = 30$ см

б) Описаної трапеції, бічні сторони якої дорівнюють 3 см і 11 см

Дано:

$ABCD$ – трапеція, описана навколо кола

AD, BC – бічні сторони

$AD = 3$ см

$BC = 11$ см

Знайти:

$P_{ABCD} - ?$

Розв'язок:

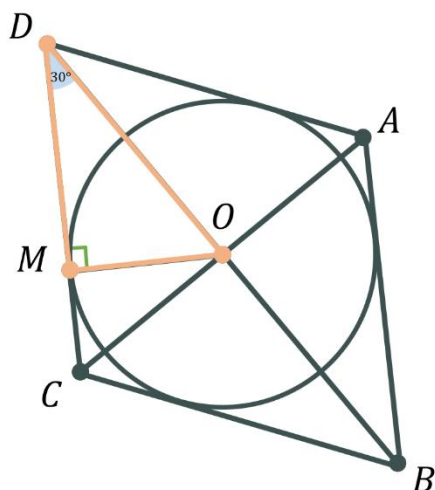
$AD + BC = AB + DC$ (властивість описаного чотирикутника)

$P_{ABCD} = AD + BC + AB + DC = 2(AD + BC) = 2 \cdot (3 + 11) = 28$ см

Відповідь: $P_{ABCD} = 28$ см

Задача №3

Діагональ ромба, що виходить із вершини кута 60° , дорівнює 24 см. Знайдіть радіус кола, вписаного в ромб.

Дано:

$ABCD$ – ромб

DB – діагональ

$DB = 24$ см

$\angle CDA = 60^\circ$

Знайти:

Радіус вписаного кола, OM - ?

Розв'язок:

З $\triangle ODM$:

$\angle DMO = 90^\circ$ (OM - радіус)

$\angle ODM = 30^\circ$ (Властивість діагоналей ромба)

$OM = \frac{1}{2} OD$ (Властивість катета прямокутного трикутника, протилежного куту 30°)

$OD = \frac{1}{2} DB = \frac{1}{2} \cdot 24 = 12$ см (Властивість діагоналей ромба)

$OM = \frac{1}{2} OD = \frac{1}{2} \cdot 12 = 6$ см

Відповідь: Радіус вписаного кола – 6 см

Домашнє завдання:

Повторити §7,8.

Виконати № 268, 270, 273.

Відправити на Нуман або електронну пошту smartolenka@gmail.com